

1. Forankring og involvering

Tiltak som har bidratt til økt forankring av bærekraftsarbeidet lokalt

Nesbyen Kommune

- Kommunen fattet politisk vedtak om å være en aktiv bidragsyter den [11.03.21](#), og på nytt [02.02.23](#)
- Kommunen sluttet seg til den regionale Handlingsplanen for [Bærekraftig reiselivsutvikling i Hallingdal](#). [Les vedtaket](#)
- Kommunen skal bidra med nødvendig praktisk arbeid, innhenting av informasjon til prosjektet, forankre prosjektet, arbeide for nødvendige praktiske endringer for å oppfylle standarden Bærekraftig Reisemål og innarbeide standarden i planer etter hvert som de endres og rulleres.
- Visit Nesbyen har hatt en omfattende prosess med involvering av både kommune, medlemmer og styret i utarbeidelse av ny reiselivsstrategi for Nesbyen. [Reiselivsstrategi Nesbyen 2023-2030](#), ble godkjent og vedtatt 15.11.2022.
- Årlig orientering til kommunestyret med tema Bærekraftig Reisemål. [Siste møte: 16.06.22 \(kommuneTV\)](#)
- Nesbyen kommune eier 24% av NTN og har en fast plass i styret for på den måten å være orientert om arbeidet som gjøres i NTN. I inneværende periode er det Bård Heio som er styreleder i NTN og kommunens representant.

Øvrig orientering og involvering

Styremøter

- Orientering om Bærekraftig Reisemål er fast punkt på agendaen.
- Styret deltok og var aktivt involvert i utarbeidelse av [Reiselivsstrategi Nesbyen 2023-2030](#).

Medlemsbedrifter

- Vi har halvårlig orientering for våre medlemsbedrifter på Næringspizza'en.
- Jevnlig orientering på den månedlige Næringsfrokosten.
- Medlemmene har vært invitert til flere innspillmøter, både ved utvikling av [Bærekraftig reiselivsutvikling i Hallingdal](#) og ved utarbeidelse av [Reiselivsstrategi Nesbyen 2023-2030](#).
- Vi sender nyhetsbrev til medlemmene flere ganger i året.
- Ved bransjearrangement slik som Håndverkskveld og Arrangementskveld.
- Spørreundersøkelse minimum hvert tredje år.

Generalforsamling

- Vi har orientering for våre medlemmer på generalforsamlingen. Siste møte var 22.06.22

Hyttelevel

- Vi har årlig møte med hytteveileder i Nesbyen der Bærekraftig Reisemål står på agendaen. Sist møte var 25.02.23

Besøkende og fastboende

- Vi har egen nettside, <https://www.visitnesbyen.no/no/baerekraftig/> med informasjon om arbeidet med Bærekraftig Reisemål.
- Sosiale medier med oppdateringer.
- [Spørreundersøkelser](#) minst hvert tredje år til både fastboende og besøkende

2. Natur, kultur og miljø

Tiltak for en mer miljø- og klimavennlig destinasjon innenfor relevante områder.

- Nesbyen Kommune administrasjon ble sertifisert Miljøfyrtårn i juli 2022
- 05.09.2022: I følge statsforvalteren v/Eldfrid Engen er det planlagt utvidet vern og besøkstrategi for Vassfaret, der kommunene med tilknytning til Vassfaret vil få mulighet til å bidra i arbeidet.
- Kommunen har vedlikeholdsavtale med Trailhead Nesbyen AS for å vedlikeholde sykkelstiene i Nesbyen. De fleste sti- og løypelag i Nesbyen holder årlige dugnader for å ta vare på eksisterende stier. Godt vedlikeholdte stier sørger for besøksstyring, slik at stiene som tåler belastning brukes mer enn mer sårbare naturlige stier som ikke tåler slikt trykk.
- Økt fokus på ansvarliggjøring av besøkende og fastboende når det gjelder dyr på beite: <https://www.visitnesbyen.no/no/baerekraftig/#toggle-id-10>
- Vi har fått flere ladestasjoner for både el-bil og el-sykkel i Nesbyen de siste årene.
- Trailhead Nesbyen kjøpte i 2022 el-buss til shuttling-bedriften sin.

Tiltak for å øke andelen miljøsertifiserte bedrifter 2022-2023.

- Instagrampromotering av miljøsertifiserte medlemsbedrifter
- Egen underside på Visitnesbyen.no om bærekraftig reisemål og miljøsertifiserte bedrifter
- Bedrifter som er miljøsertifisert merkes med logo i våre magasiner
- Håndverkskveld 09.06.22 - ny 18.8.23
- Fagdag for bygg- og anleggsbransjen 20.04.22
- Klimakonferanse Hallingdal 16.03.22
- Gruppesertifisering Miljøfyrtårn 13.04.2022 (Hallingdal Næringshage)

3. Sosiale verdier

Nesbyen som reisemål har blitt bedre for:

Gjester

- Vi har hatt økt fokus på tilgjengelighet og tilrettelegging i Naturen med egen underside <https://www.visitnesbyen.no/no/tilgjengelighet-og-universell-utforming/>
- Vi har delt tilbakemeldingene fra gjesteundersøkelsen med våre innbyggere og medlemsbedrifter: <https://www.visitnesbyen.no/no/baerekraftig/#toggle-id-5> . Flere av tilbakemeldingene gjennom de fire siste årene har blitt plukket opp og vi har fått flere nye butikker og tilbud som et resultat av dette.
- Det er gjennomført egenanalyse av risiko for gjester av og på initiativ fra destinasjonsledelsen. Hensikten er å identifisere og minimere potensiell risiko for gjester og iverksette tiltak der det er behov.

Innbyggere

- Vi har delt tilbakemeldingene fra innbyggerundersøkelsen med kommunen, innbyggere og medlemsbedrifter: <https://www.visitnesbyen.no/no/baerekraftig/#toggle-id-4>. Flere av tilbakemeldingene fra 2022 har blitt plukket opp og har blitt tatt med i blant annet utviklingen av vår [Reiselivsstrategi Nesbyen 2023-2030](#).
- Invitasjon til åpne møter om Bo- og Blilyst i Nesbyen. Siste innspillsmøte var februar 2023 der Destinasjonsselskapet deltok.

Ansatte

Destinasjonsledelsen har arbeidet for økt status og stolthet, samt økt kompetanse i reiselivsnæringen. Det er også politisk vedtatt at Nesbyen kommune skal bli en ledende terrengsykkeldestinasjon. Dette arbeidet har gjort at Nesbyen er enda nærmere å bli en helårsdestinasjon der sesongansatte har større mulighet for å få helårs arbeidsplasser.

Motivasjonshevende tiltak for våre medlemsbedrifter 2022

1. Håndverkskveld 09.06.22
2. Sommerbrief for reiselivet i Hallingdal 20.06.22
3. Hallingdalskonferansen 26.08.22
4. Fagdag for bygg- og anleggsbransjen 20.04.22
5. Klimakonferanse Hallingdal 16.03.22
6. Næringspizza / Næringsfrokost (månedlig)
7. Handelstandsmøte 31.08.22 (flere i løpet av et år)
8. Egen Facebook-gruppe for næringen (Ny gruppe 2022)
9. Deling av positive tiltak i sosiale medier
10. Deling av positiv omtale i sosiale medier
11. Nesbyens nyheter og opplevelser - Magasinet *Ko Skjer i Nesbyen*

Kompetansehevede tiltak for våre medlemsbedrifter 2022-2023

1. Håndverkskveld 09.06.22
2. Hallingdalskonferansen 26.08.22
3. Sommerbrief for reiselivet i Hallingdal 20.06.22
4. Startup Hallingdal 27.04.22
5. Søknadsordninger i Viken Fylkeskommune, april 2022
6. Styrekurs 24.03.22
7. Fagdag for bygg- og anleggsbransjen 20.04.22
8. Klimakonferanse Hallingdal 16.03.22
9. Nye kurs for reiselivet 2022
10. Gøtt Liv i Hallingdal 25.08.22
11. Kurs i LinkedIN 16.02.23
12. Arrangement-møte 25.01.23
13. Opplevelseskurs 01.02.23
14. Bærekraftig bedrift - nøkkelen til suksess 21.02.23
15. SkatteFUNN-kurs 28.03.23
16. Solkraftens rolle i morgendagens kraftsystem 30.03.23
17. Workshop Bærekraft 13.02.23
18. Gruppesertifisering Miljøfyrtårn 13.04.2022
19. Google-kurs 19.04.23

4. Økonomisk levedyktighet

Ringvirkninger fra reiselivet i Nesbyen

[TØI Verdi og Ringvirkning Hallingdal 09.11.22](#)

I forbindelse med prosjektet bærekraftig reisemål ønsket Regionrådet for Hallingdal å få gjennomført en verdi- og ringvirkningsanalyse på reiselivet og hytteutviklingen i Hallingdal. Analysen ønskes basert på tall for 2021 (inneholder også tall for 2022) og skal gjøres for Hallingdalsregionen samlet, samt på kommunenivå for Ål, Gol, Nesbyen og Hemsedal.

Økonomisk verdiskapning

Reiselivsnæringens størrelse kan måles på ulike måter. En måte er verdiskapning. Verdiskapning beregnes som bedriftenes omsetning fratrukket kjøpte varer og tjenester. Dette tilsvarer summen av lønnskostnader og driftsresultat før avskrivninger og nedskrivninger.

Økonomisk verdiskapning som følge av tilreisende (overnattende) sitt kjøp av varer og tjenester, i Nesbyen var 154 millioner kroner, mens akkumulert resultat for NTN's medlemmer i 2021 var 282 353 989 kroner.

Indirekte virkninger

Indirekte lokale virkninger av denne produksjonen oppstår gjennom at en andel av underleveranser til de bedriftene som handler direkte med turistene kommer fra lokale bedrifter, og ved at en del av verdiskapningen (lønns- og eierinntekter) anvendes til kjøp av varer og tjenester i kommunen. Denne inntektsvirkningen kalles gjerne induuerte virkninger. Videre oppstår nye runder med indirekte virkninger ved at de første indirekte virkningene skaper nye underleveranser og ny verdiskaping som igjen dels anvendes i kommunen. For hver runde blir ringvirkningene mindre og mindre og konvergerer relativt raskt mot null.

Direkte virkning	258 millioner kroner
Indirekte virkning	52 millioner kroner
Sum Ringvirkning	310 millioner kroner

Ifølge TØI er disse beregningene bygget på såpass mye på kvalifisert gjetning at de må behandles med en viss forsiktighet.

For Hallingdal samlet, finner TØI en direkte produksjonsverdi på **2,513 milliarder kroner**, og indirekte virkninger på 0,729 milliarder kroner, til sammen 3,242 milliarder kroner.

Varme senger

Antall varme senger	2022
Kommersielle senger	737
AirBnB, Finn.no, booking.com, andre	1032
Sum	1769

Fordeling av kommersielle gjestedøgn per år per marked:

	2019	2020	2021
Norge	19063	17106	22181
Sverige	1212	366	113
Danmark	1153	1084	179
Tyskland	2273	772	617
Nederland	1254	153	83
Storbritannia	165	19	20
Øvrige land	3387	1866	1699

Fritidsboliger i Nesbyen (kalde senger)

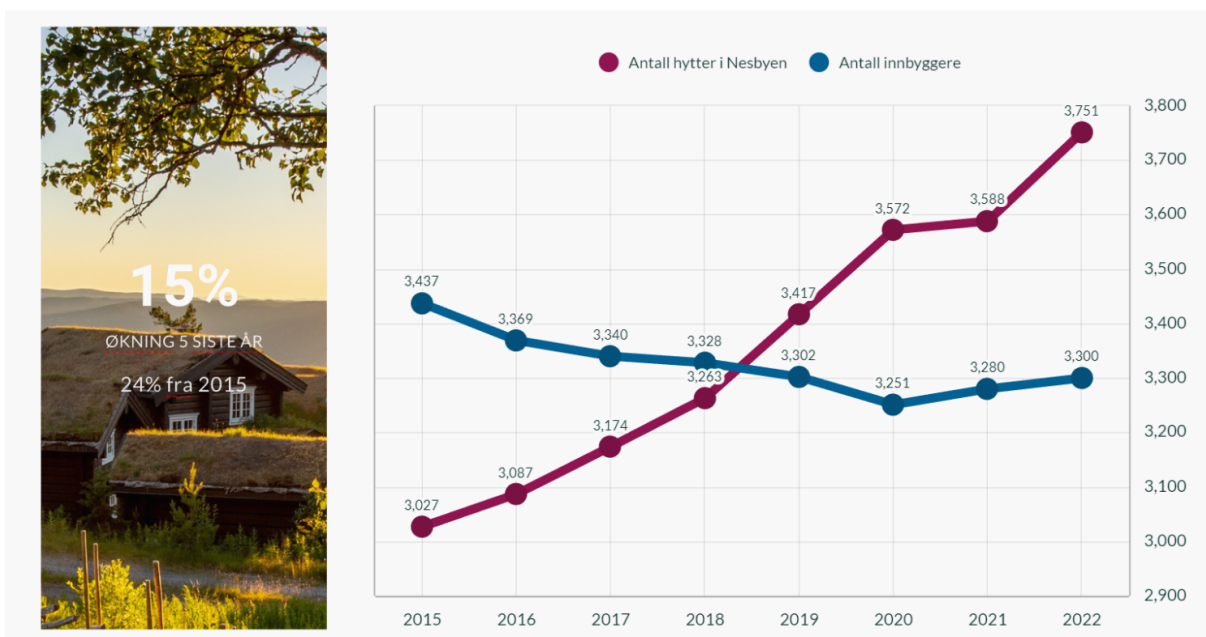
Andel kalde senger av totalt antall senger i Nesbyen er 97,71%

Totalt antall senger (varme og kalde) 32.323

Kalde senger 31.586

I Nesbyen kommune har vi per dags dato 3751 hytter i følge SSB. Fritidsboliger i Nesbyen har et snitt på 8,42 senger per hytte ifølge resultatene fra gjesteundersøkelsen 2022. Antall beregnet kalde senger er $(3751 \times 8,42) = 31586$

TØI har beregnet 830.000 gjestedøgn i fritidsboliger i Nesbyen 2022 (Tabell 2.8.) Antall nye fritidsboliger i Nesbyen har hatt en 15% økning de 5 siste årene.

Kvalitative ringvirkninger

Liste over kvalitative ringvirkninger er utarbeidet på bakgrunn av spørsmål i bedriftsundersøkelsen samt egenkartlegging:

- Sykkeltier
- Alpintilbudet
- Langrennsløyper
- Fjellstier
- Golf
- Matsservering
- Kafeer
- Lokalmat
- Arrangementer
- Shuttling
- Butikker
- Hallingspranget
- Kulturhistoriske lokaler for konserter og møter
- Søndagsåpne butikker
- Festlokaler
- Leie av ski og sykkel
- Konkurranser og arrangementer
- Åpent Museum
- Langedrag Naturpark
- Meteorittparken
- Kunstlandskap Nesbyen
- Servicestasjon med vask/lading/verktøy til sykkel
- Elbil-ladere

* Resultat bedriftsundersøkelse Nesbyen 2022.pdf- Side 36

SPM 33 "Hvilke tjenester og tilbud i reiselivet mener du lokalbefolkningen har fordel av og benytter seg av?"

Økonomisk situasjon for destinasjonsselskapet (NTN)

Summert driftsresultat i destinasjonsselskapet siste 3 år: 787.220,-
2022 – kr -153.947,- (underskudd)
2021 – kr 257.654,-
2020 – kr 683.513,-

Antall nye medlemsbedrifter 2022: 10 nye medlemmer.

- Agroservice AS
- DEFA AS
- FULL ON (Juving i Nesbyen)
- Krøderen Elektro AS
- La Rosa Pizza & Grill
- Lokalvet Nesbyen
- Nesbyen Kjøpesenter Floyd og Wagner
- Nesbyen Kjøpesenter The Bear House Café
- Nesbyen Konsertforum
- YX 7-Eleven Nesbyen

5. utfordringer

Forankring

En av de største utfordringene i sertifiseringsprosessen har vært, og kommer kanskje til å fortsette å være, forankring blant innbyggere, hyttefolk og medlemsbedrifter. Det oppleves som vanskelig å få informasjonen ut på en slik måte at den både leses/høres og forstås. Det blir stadig kommentert at Bærekraftig Reisemål kun handler om miljø og er kun for reiselivet. Dette er noe vi er nødt til å ha fokus på i utviklingen videre.

Hytteutvikling

Flere innbyggere, politikere, og eiere av fritidsboliger i Nesbyen etterlyser nå en tydeligere plan på videreutvikling av Nesbyen i forhold til bygging av fritidsboliger og ivaretagelse av naturområder. Det er viktig med god dialog som viser respekt for de som har valgt Nesbyen som sitt hjem, de som velger å bruke fritiden sin her, og for de som har satsset og investert i Nesbyen som reisemål. Hytteområdene må utvikles på en måte som hverken ødelegger naturen, eller ødelegger for lokalbefolkningen som også bruker områdene til beiting, jakt og friluftsliv. Det er nå veldig viktig at alle nye strategier og planer for destinasjonen blir utviklet gjennom åpne prosesser med bred involvering.

Grønn transport

Intertransport: spesielt fra togstasjonen til hhv. sentrum og Nesfjellet etterlyses av både besøkende, men også fra kontrollørens anbefaling til reisemålet mot remerking. Dette er noe vi bør jobbe videre med i årene som kommer.

Kildesortering på arrangementer

Per dags dato finnes det ikke en gunstig leverandør for kildesortering på store arrangement i Nesbyen. Kjerringtorget har blant annet prøvd å finne løsninger, men dessverre er det vanskelig å få levert sortert avfall fra arrangement per dags dato. Dette er et punkt i vår handlingsplan som jobbes med videre.

6. Suksesshistorier

Beskriv 2 suksesshistorier fra bærekraftarbeidet på destinasjonen, gjerne med eksempel på hvordan historiene har blitt, eller kan bli kommunisert/delt med andre (avisartikler, intervjuer, filmer, bilder, saker i sosiale medier).

HallingSpranget

18.06.2022 åpnet [HallingSpranget](#) som er en av Nord-Europas lengste familievennlige stier for syklende og gående. Turen på 17 km byr på en spektakulær reise hele veien fra Nesfjellet og ned til dalbunnen. Hallingspranget er en bærekraftig maskinbygget sti. Ved å styre publikum til denne attraksjonen, beskytter vi mer sårbare naturlige stier som ikke tåler slikt trykk. I 2022 hadde vi ca. 10 000 besøkende. Det var mulig å ta buss opp til startpunkt for stien med sykkel-bussen Fjellinken. Til sommeren kan man ta sykkelen med på sykkeltoget fra Oslo, kjøre opp til toppen av HallingSpranget med Fjellinken og ta toget hjem eller videre oppover dalen, helt uten bil.

HallingSpranget i medier og på nett

- <https://www.hallingspranget.no/>
- [visitnesbyen.no/no/hallingspranget/](https://www.visitnesbyen.no/no/hallingspranget/)
- <https://www.terrengsykkel.no/stisykling/sykling-nesbyen/er-hallingspranget-norges-raeste-sykelsti>
- <https://www.rides.no/stier/hallingspranget>
- <https://www.hallingdolen.no/naeringsliv/hallingspranget-ein-magnet-pa-syklistane-over-10-000-har-koyrt-stien/>
- <https://www.fft.no/hallingspranget-i-nesbyen>
- <https://www.instagram.com/p/CerJyNiNJEJ/>
- <https://www.instagram.com/p/CjQJmGQtu1n/>

Langedrag Naturpark

Langedrag er miljøfyrtårnsertifisert og er bygget på filosofien om at naturen er vår beste læremester. På tunet kan besøkende få oppleve nærkontakt med mange husdyr som går fritt rundt. I naturparken kan du på nært hold studere ville dyr, som ulver, gauper, fjellrev, villsvin, elg, moskus, yak og reinsdyr. Langedrag har også eget ysteri og geitemelkproduksjon, de selger egenproduserte oster og bakevarer, med tradisjonsmat på menyen. Langedrag har flere tilrettelagte aktiviteter slik at barn og voksne i rullestol kan prøve kano, hesteridning eller hundesledekjøring. I 2022 fikk de flere nye overnattingsrom på tunet som var bygget med universell utforming.

- <https://www.visitnesbyen.no/no/tilgjengelighet-og-universell-utforming/>
- <https://www.langedrag.no/ditt-besok/#toggle-id-5>

Trailhead Nesbyen - El-buss

Nesbyen Trailhead utvidet til tre shuttlebusser i 2022. Det nyeste tilskuddet var en el-buss. Trailhead kunne fortelle at bussen hadde strøm nok til å gå en hel dag, og var den bussen som var best for lommeboka til bedriften, for miljøet og for nabolaget (mindre støy). Trailhead Nesbyen og destinasjonsselskapet kunne kanskje vært flinkere til å kommunisere dette med våre besøkende, og det må bli et mål for sesongen som kommer.

- <https://www.instagram.com/p/Cbe3M06sPDu/>
- <https://www.instagram.com/p/CjLOkPVqkfP/>
- nesbyenbooking.no/p640
- <https://www.trailheadnesbyen.no/>

Audioguide Gamle Nes

Digitalisert audioguiden fra 2009 for Gamle Nes. Det betyr at du nå kan gå turen når det passer deg og høre audioguiden gratis på egen mobil. Du trenger ikke laste ned noe, kun vanlig mobildekning. Digitaliseringen har vært en del av et større prosjekt i reiselivsnettverket *Nesbyen Historiske Opplevelser*, og har vært et løft i arbeidet med formidling og stolthet rundt egen kulturarv i reiselivssammenheng.

- <https://www.instagram.com/p/CcLqfZHtmwH/>
- <https://www.visitnesbyen.no/no/audioguide/>

7. Formidling av rapporten

Rapporten vil bli formidlet på følgende måter:

- Vedlagt årsrapporten til Nesbyen Turist- og Næringservice.
- Presentert til styret i Nesbyen Turist- og Næringservice.
- Blogginlegg på [visitnesbyen.no](https://www.visitnesbyen.no) under Bærekraftig Reisemål, som igjen deles i sosiale medier, og i nyhetsbrev.
- Delt med kommunestyret på neste orientering.

Det vurderes å sende til kommunens postmottak til orientering.